

Broedvogelinventarisatie 2017 in het Overbosch, Voorhout

Ineke Laroo, Ineke van Dijk & Kees Schilder

Voor het vijfde achtereenvolgende jaar hebben we in het voorjaar de aanwezige broedvogels in het Overbosch in Voorhout geïnventariseerd.

Het Overbosch is een restant van een landgoedbos van ongeveer 2,5 hectare, dat in de 19e eeuw is aangelegd in de Romantische Engelse landschapstijl. Het ligt als een driehoek tussen de drukke Leidse Vaart en de Rijnsburgerweg bij Voorhout. Het is het enige stukje bos dat er is in Voorhout. Er zijn veel mooie oude bomen, vooral beuken, zomereiken en witte paardenkastanjes, slingerende paden en een vijver. Helaas heeft de hoogste boom van het bos, de Moerascypres, de twee zware stormen in de herfst niet overleefd.

De Provincie Zuid-Holland is sinds begin 2016 bezig een grote rotonde aan te leggen boven de Nagelbrug over de Haarlemmertrekvaart. Een aantal bomen in de noordwestelijke hoek van het bos moest hiervoor wijken. Ook hebben de werkzaamheden in 2016 en 2017 geluidsoverlast veroorzaakt in het bos. Hieronder vindt u het overzicht van de tellingen in 2017 en de vier jaar die daaraan voorafgingen.

Soort	2013	2014	2015	2016	2017	
Nijlgans	1	1	1	1	1	-
Wilde eend	2	2	2	1	1	-
Buizerd	-	1	-	-	-	-
Boomvalk	1	-	-	-	-	-
Waterhoen	1	1	1	1	-	-
Houtduif	2	4	6	4	6	+2
Holenduif	1	1	1	2	1	-1
Turkse tortel	-	1	-	-	-	-
Grote bonte specht	1	1	1	1	1	-
Groene specht	1	1	1	-	-	-
Halsbandparkiet	2	4	2	3	4	+1
Winterkoning	6	8	6	8	8	-
Vink	1	2	2	4	2	-2
Roodborst	5	3	5	5	4	-1
Heggenmus	-	1	1	-	-	-
Merel	6	5	6	6	8	+2
Zanglijster	1	1	1	1	1	-
Zwartkop	1	3	2	2	3	+1
Tjiftjaf	3	4	4	4	4	-
Koolmees	10	9	10	11	7	-4
Pimpelmees	9	9	8	9	6	-3
Boomkruiper	3	3	2	3	2	-1
Gaai	-	1	1	1	-	-
Kauw	8	8	10	9	8	-1
Zwarte kraai	1	1	1	-	1	+1
Aantal broedparen	66	75	74	76	68	-8
Aantal soorten	21	24	22	19	18	-1

De meest voorkomende broedvogels in 2017 waren de Winterkoning, Merel en Kauw. Maar het aantal broedparen is wel gedaald. Opvallend is vooral de forse achteruitgang van het aantal broedende Koolmezen en Pimpelmezen. Zij broedden in voorgaande jaren in de bomen die zijn gekapt in 2016. De Merels, die vaak op de bodem op zoek zijn naar wormen of vanuit een boom hun donkere gezang laten horen, deden het dit jaar wel goed. Net als de Winterkoningen profiteren ze van

de goed ontwikkelde onderbegroeiing in het bos. De Kauwen zijn holenbroeders die graag in nestkastjes broeden. Misschien dat we hun aantal wat te laag hebben ingeschat. Het zijn echte groepsvogels die overal zijn te vinden en het bos graag gebruiken als overnachtingsplaats. De Houtduiven trokken zich weinig aan van de herrie en drukte bij de Nagelbrug. Maar het kan zijn dat we de Houtduiven iets te hoog hebben ingeschat omdat deze vogels het bos ook als rustplek gebruiken. De Zwartkop en Tjiftjaf, de echte trekvogels, waren stabiel. De Grote Bonte Specht hebben we met jong zien vliegen, en zijn roffel hebben we regelmatig gehoord. De gestage opmars van de Halsbandparkiet zette zich dit jaar door. Maar van de schuwe Holenduif, met zijn kenmerkende lage roep, troffen we nog maar één broedpaar aan. Het aantal broedende vinken liep terug, en het schuwe Waterhoentje liet zich dit jaar niet meer zien.

We moeten helaas concluderen dat 2017 geen topjaar was voor de broedvogels in het Overbosch. Het aantal broedparen nam aanzienlijk af in vergelijking met de drie jaren daarvoor. Vooral in het deel van het bos nabij de Nagelbrug, links van de ingang, was het stiller dan in voorgaande jaren. De gestage afname van de soortenrijkdom, die begon in 2015, zette ook dit jaar door. Kortom, de werkzaamheden aan de rotonde hebben de broedvogels in het Overbosch geen goed gedaan. Hopelijk is dit tijdelijk. De rotonde is bijna klaar. Ter compensatie voor het verlies van een aantal bomen zullen in de komende winter nieuwe bomen en struiken worden geplant, naast nog een aantal andere verbeteringen in het bos. We hopen dat het Overbosch daarmee weer aantrekkelijker wordt als broedplek voor de vogels die het dit jaar moeilijk hebben gehad.

We hebben in de periode van 17 maart –1 juni 7 keer geteld: 7 keer in de vroege ochtend en een keer in de avondschemering om de bosuil te spotten. Helaas heeft deze zich niet laten horen of zien.

Datum	Tijdstip	Temperatuur	Weersomstandigheden
17 maart	6.30-7.30	8 ^o	Geen wind en bewolkt
26 maart	6.30-7.30	4 ^o	Zwakke wind en helder
7 april	6.30-7.45	8 ^o	Zwakke wind en helder
23 april	6.00-7.00	6 ^o	Zwakke wind, licht bewolkt
9 mei	6.00-7.00	8 ^o	Zwakke wind en licht bewolkt
21 mei	6.00-7.00	9 ^o	Zwakke wind en half bewolkt
1 juni	5.30- 6.30	9 ^o	Zwakke wind en helder

Merel met jong foto: Jan Hendriks